

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวัดวิถีรองรับนักท่องเที่ยว
ชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง*
DEVELOPMENT OF NAWATWITHI COMMUNITY TOURISM ACTIVITIES
TO ACCOMMODATE CHINESE TOURISTS AFTER THE OPENING
OF THE THAI-CHINESE HIGH-SPEED RAILWAY IN THE CENTRAL
REGION

สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล¹, ภาณี อินทร์เล็ก², ปริณุต ไชยนิชัย³, ชนิดาภา เพิ่มพูล⁴, จิดาภา เร่งมีศรีสุข⁵,

ภรณุชญา อรรถาเวช⁶ และ นิสาชล ตรีไพบูลย์⁷

Sompong Phaipaetsakul¹, Paranee Inlek², Parinut Chaiyanich³, Chanidapa Permpoon⁴,

Jidapa Rangmeesrisuk⁵, Pharanucharnart Uttawet⁶ and Nisachon Treepaiboul⁷

¹⁻⁷มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

¹⁻⁷Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi, Thailand

Corresponding Author's Email: chanidapa.k@rmutsb.ac.th

วันที่รับบทความ : 29 กรกฎาคม 2568; วันที่แก้ไขบทความ 6 กันยายน 2568; วันที่ตอบรับบทความ : 8 กันยายน 2568

Received 29 July 2025; Revised 6 September 2025; Accepted 8 September 2025

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนวัดวิถี 2) พัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนวัดวิถี และ 3) ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชน วัดวิถีรองรับนักท่องเที่ยวหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิง

Citation:

* สมพงษ์ พิพัฒน์เอกสกุล, ภาณี อินทร์เล็ก, ปริณุต ไชยนิชัย, ชนิดาภา เพิ่มพูล, จิดาภา เร่งมีศรีสุข, ภรณุชญา อรรถาเวช และ นิสาชล ตรีไพบูลย์. (2568). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวัดวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 3(5), 239-255.

Sompong Phaipaetsakul, Paranee Inlek, Parinut Chaiyanich, Chanidapa Permpoon, Jidapa Rangmeesrisuk, Pharanucharnart Uttawet and Nisachon Treepaiboul. (2025). Development Of Nawatwithi Community Tourism Activities To Accommodate Chinese Tourists After The Opening Of The Thai-Chinese High-Speed Railway In The Central Region. Modern Academic Development And Promotion Journal, 3(5), 239-255;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

ปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย จำนวน 47 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จากเกณฑ์ผู้มีส่วนได้เสียหลัก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยว แบบวิเคราะห์กิจกรรมการท่องเที่ยว และแบบประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา และสถิติเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนนวัตวิถีมียุทธศาสตร์ภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวที่โดดเด่น 2) แนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน แบ่งตามอัตลักษณ์และความโดดเด่นของชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อเกิดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ได้แก่ 1) ชุมชนนวัตวิถีสันติโพธิ์ จำนวน 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมยลวิถีชาวมอญ กิจกรรมยลวัดสัมพัศศรัทธา และกิจกรรมของดีวิถีสันติโพธิ์ ตลาดโพธิ์ 100 ปี 2) ชุมชนนวัตวิถีสันติโพธิ์ จำนวน 3 กิจกรรม คือ การยกระดับมาตรฐานห้องพักรีสอร์ท การจัดพื้นที่ลานริมน้ำ สำราญใจ และกิจกรรมทำวัดพาสัมผัสวิถี 3) ชุมชนนวัตวิถีชุมชนพุแค (ตลาดหัวปลี) จำนวน 2 กิจกรรม คือ ตลาดหัวปลีแะกิน ชิม ชิล และตลาดหัวปลีลือลือลิ้น และ 3) ชุมชนและนักท่องเที่ยวเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.230$)

คำสำคัญ: การพัฒนา, กิจกรรมการท่องเที่ยว, ชุมชนนวัตวิถี, นักท่องเที่ยวชาวจีน, รถไฟความเร็วสูงไทย-จีน

Abstract

This article has the objectives to 1) analyze the potential of tourism activities in Nawatwithi communities; 2) develop a tourism activity model in Nawatwithi communities, and 3) assess the suitability of tourism activities in Nawatwithi communities to accommodate Chinese tourists after the opening of the Thai-Chinese high-speed railway. This research is a mixed-methods between qualitative research and participatory action research (PAR). The target sample by purposive sampling from the criteria of 47 primary stakeholders. The research instruments consisted of a tourism activity survey, a tourism activity analysis form, and a tourism activity potential assessment form. Data were analyzed by using content analysis and descriptive statistics analysis.

The research results found that; 1) Nawatwithi communities have outstanding potential for tourism activities; 2) the development guidelines for tourism activities in Nawatwithi communities to accommodate Chinese tourists after the opening of the Thai-Chinese high-speed railway route were divided according to the identity and distinctiveness of each community to create more tourism promotion activities in various aspects as follow: 1) Ban Ton Pho Nawatwithi community develops 3 activities: Mon lifestyle sightseeing, Temples touring experience of faith, and Ton Pho good things showcase at 100-year-old Pho Market. 2) Ban Tai Wat Nawatwithi community develops 3 activities: upgrading the standard of homestay accommodation, organizing a fun riverside area, and Tai Wat lifestyle sightseeing and, 3) Phu Kae Nawatwithi community (Hua Pli Market) develops 2 activities: Hua Pli Market, Eat, Taste and Chill, and Hua Pli Market sightseeing in the evening. And The community and tourists agreed that the developed tourism activities of which were at the highest level ($\bar{X} = 4.230$).

Keyword: Development, Tourism activities, Nawatwithi communities, Chinese tourists, Thai-Chinese high-speed rail

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยภาครัฐ เอกชนและภาคประชาชนได้ให้ความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดี จึงส่งเสริมให้เกิดการกิจกรรม การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้ สัมผัสประสบการณ์ใหม่ ผ่านวิถีชีวิตการเป็นอยู่ที่แตกต่างของ ชุมชนทั่วทุกภูมิภาคในประเทศไทย ซึ่งเป็นนโยบายหลักของรัฐบาลโดยร่วมกับกระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา (กก.) ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนได้มีโอกาสนำเสนอเอกลักษณ์ในแบบของตนซึ่ง ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างมาก สามารถกระตุ้นให้นักเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศมาก ยิ่งขึ้นในจุดหมายปลายทางใหม่ ๆ ที่ไม่เคยได้พบและเรียนรู้สัมผัสอย่างลงลึกมาก่อน ภายใต้ แนวคิดที่ส่งผลเป็นค่านิยมใหม่ของการท่องเที่ยวและแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการ ท่องเที่ยวที่ส่งเสริมพื้นที่ที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวเปิดตัวให้เป็นที่รู้จักและขยายผลไปยัง

พื้นที่ใกล้เคียง เพื่อกระจายรายได้ ผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นแก่พื้นที่ชุมชนอย่างแท้จริง (ภูมิ หมั่นพลศรี และคณะ, 2563) การท่องเที่ยวชุมชนจึงเป็นอีกหนึ่งรูปแบบการการท่องเที่ยวที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศ โดยการท่องเที่ยวชุมชนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างชุมชนกับนักท่องเที่ยวในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิตเข้าใจความต่างทางวัฒนธรรม สร้างความภาคภูมิใจของคนในท้องถิ่น ก่อให้เกิดความสุขอย่างยั่งยืนในที่สุด ซึ่งการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ความอยู่ดีมีสุข ตลอดจนรักษาอัตลักษณ์วิถีวัฒนธรรมธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของชุมชนท้องถิ่น โดยดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวทางเลือกที่จะนำไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ผ่านเครื่องมือการพัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลาย (องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน), 2566)

ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายในการสร้างรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ที่ดำเนินการก่อสร้างระยะที่ 1 จากกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัดนครราชสีมา และมีแผนการก่อสร้างไปเชื่อมต่อกับรถไฟจีน-ลาว ที่จังหวัดหนองคายในอนาคต (กรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม, 2566) ซึ่งหากโครงการดังกล่าวแล้วเสร็จจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมด้านการท่องเที่ยวในไทยอย่างมาก โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางท่องเที่ยวผ่านการใช้บริการรถไฟจะเพิ่มขึ้นอีก ดังที่เห็นได้จากการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวที่เกิดจากการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงลาว-จีน ที่พบว่ารถไฟลาว-จีน หลังเปิดให้บริการรถไฟสามารถช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมและสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจให้กับภูมิภาค และทำให้รถไฟลาว-จีนกลายเป็นทางเลือกหลักในการเดินทางของนักท่องเที่ยว นักศึกษา และนักธุรกิจ อีกทั้งยังเป็นแรงผลักดันหลักให้การท่องเที่ยวลาวปี 2567 ประสบความสำเร็จ และช่วยยกระดับคุณภาพการท่องเที่ยวของ สปป.ลาว และเป็นสัญญาณที่ดีต่อการพัฒนาในอนาคต (ฐานเศรษฐกิจ, 2567)

จากนโยบายการพัฒนาเส้นทางรถไฟความเร็วสูงของไทยเพื่อเชื่อมโยงกับเส้นทางรถไฟลาว-จีน จึงถือเป็นโอกาสสำคัญของชุมชนที่ต้องเตรียมความพร้อมด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวที่สนองต่อความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนวัดวิถี ตลอดจนทั้งพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนวัดวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน เพื่อเป็น

การเตรียมความพร้อมของชุมชนให้สามารถรองรับทิศทางการท่องเที่ยวในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนนวัตวิถีในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน
3. ประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอย่างน้อย 5 ประการ (5A) ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (attraction) 2) การเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว (accessibility) 3) การบริการที่พัก (accommodation) 4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (activities) 5) สิ่งอำนวยความสะดวก (destination amenities) (Dickman, 1996) ซึ่งองค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่นั้น ๆ ดังที่ ยุทธนา คำพา และอัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์ (2560) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเขาชีจรรย์ของนักท่องเที่ยวชาวจีน ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชาวจีนตัดสินใจเข้าท่องเที่ยวที่เขาชีจรรย์ จากองค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A's คือ ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) เกิดจากชื่อเสียงพระพุทธรูปแกะสลัก ด้านการเข้าถึง (Accessibility) เกิดจากการมีรถรับส่งจากที่พักถึงแหล่งท่องเที่ยวเขาชีจรรย์ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) เกิดจากการมีร้านอาหาร เครื่องดื่ม บริการเพียงพอ ด้านที่พัก (Accommodations) เกิดจากการมีที่พักไว้บริการอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว และด้านการตระหนัก (Awareness) เกิดจากการมีเจ้าหน้าที่ พนักงานที่คอยบริการในสถานที่ท่องเที่ยว และมีความเป็นมิตรที่ดีกับนักท่องเที่ยว

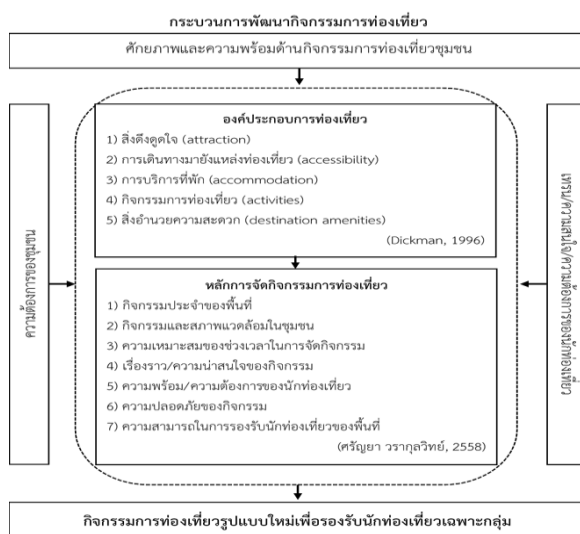
แนวคิดการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว

ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2558) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวมีกระบวนการที่ควรพิจารณา 7 ประการ ได้แก่ 1) กิจกรรมประจำของพื้นที่ 2) กิจกรรมและสภาพแวดล้อมในชุมชน 3) ความเหมาะสมของช่วงเวลาในการจัดกิจกรรม 4) เรื่องราว/ความน่าสนใจของกิจกรรม 5) ความพร้อม/ความต้องการของนักท่องเที่ยว 6) ความปลอดภัยของกิจกรรม และ 7) ความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่

สรุปในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรมวิถีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มโดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวจีนที่คาดว่าจะเพิ่มขึ้นหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน โดยอาศัยหลักการและแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว 7 ประการของ ศรัญญา วรากุลวิทย์ (2558) และองค์ประกอบ 5 ประการ ของ Dickman (1996) เพื่อให้เกิดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วยบริบทและความพร้อมของแต่ละชุมชน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรมวิถีไว้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **รูปแบบการวิจัย** เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Methods Research) ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research-PAR)

2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวและพัฒนา รูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ได้แก่ ผู้นำชุมชนนวัตวิถี สมาชิกกลุ่มอาชีพ OTOP นวัตวิถี ผู้ประกอบการท่องเที่ยวในพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ และผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว ที่ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากเกณฑ์ผู้มีส่วนได้เสียหลัก (Primary Stakeholders) จาก 3 ชุมชน ๆ ละ 12 คน รวมจำนวน 36 คน

2. กลุ่มตัวอย่างเป้าหมาย เพื่อประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยว ชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 11 คน ได้แก่ 1) ผู้เชี่ยวชาญประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 5 คน และ 2) ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบประเมินต้นแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว จำนวน 6 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 รูปแบบเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) แบบสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยว 2) แบบวิเคราะห์กิจกรรมการท่องเที่ยว และ 3) แบบประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว

3.2 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยว แล้วทำการออกแบบเครื่องมือการวิจัย ทั้งแบบสำรวจกิจกรรมการท่องเที่ยว แบบวิเคราะห์กิจกรรมการท่องเที่ยว แบบประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยว และนำเครื่องมือทุกชุดให้ที่ปรึกษาโครงการวิจัยให้ข้อเสนอแนะ หลังจากนั้นนำมาปรับแก้ และนำเครื่องมือการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้องด้านการใช้ภาษา ความเหมาะสมเพื่อเป็นการทดสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ให้เครื่องมือวัดหรือแบบสอบถามมีเนื้อหาที่เป็นตัวแทนของเนื้อหาสาระของสิ่งที่ต้องการวัดอย่างเพียงพอเป็นความตรงที่เครื่องมือมีสาระ

ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence) ตามวิธีการหาค่า IOC (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543) ซึ่งเครื่องมือทั้ง 3 ส่วน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเฉลี่ยที่ 0.98

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว และพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตกรรมรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ด้วยการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของชุมชน วิเคราะห์ความต้องการของนักท่องเที่ยวชาวจีน และรวมพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตกรรมรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน ร่วมกับทีมวิจัยทุกขั้นตอน

4.2 ดำเนินการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรมรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง โดยใช้วิธีการระดมความเห็น (Brainstorming) จากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง ดำเนินการโดยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่กับผู้เชี่ยวชาญประเมินศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินต้นแบบกิจกรรมการท่องเที่ยว แล้วทำการเก็บข้อมูลตามประเด็นที่ศึกษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยว และพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตกรรมรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูล 3 ขั้นตอน (Miles & Huberman, 1994; ชาย โพธิ์สีดา, 2552) ได้แก่ 1) การจัดระเบียบข้อมูล เพื่อให้ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา 2) การแสดงข้อมูล เพื่อนำเสนอข้อมูลจากกิจกรรมกลุ่มย่อยเพื่อสรุปประมวลผลภาพรวมจากกระบวนการศึกษา และ 3) การหาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกิจกรรม แล้วทำการตีความหมายของผลหรือข้อค้นพบที่ได้จากการแสดงข้อมูล รวมถึงการตรวจสอบว่าข้อสรุป/ความหมายที่ได้นั้นมีความถูกต้องน่าเชื่อถือ และเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติมากน้อยเพียงใด แล้วทำการสรุปเป็นรูปแบบกิจกรรมเพื่อนำสู่การปฏิบัติต่อไป

5.2 การวิเคราะห์ผลการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตกรรมรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง

โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics Analysis) ประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดช่วงคะแนนและแปลความหมายโดยกำหนดช่วงคะแนนและความหมายไว้ 5 ช่วง ด้วยสูตรคำนวณของ รังสรรค์ สิงห์เลิศ (2551) โดยแต่ละช่องคะแนนของระดับชั้น จะเท่ากับ 0.8 คิดเป็นเกณฑ์การแบ่งช่วงคะแนนในแต่ละระดับชั้น จากเกณฑ์ดังกล่าวได้นำมาสู่การกำหนดการแปลความหมายค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

1. วิเคราะห์ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนวัดวิถีในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน พบว่า พื้นที่วิจัยทั้งสามชุมชนมีศักยภาพด้านกิจกรรมการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันตามอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน โดยมีรายละเอียดของแต่ละชุมชนดังนี้

1.1 ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวัดวิถีบ้านต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี พบว่า จุดเด่น ได้แก่ ชุมชนวัดวิถีบ้านต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี มีวิถีชีวิตความเป็นอัตลักษณ์แบบชาวมอญ มีกิจกรรมที่สะท้อนวิถีชีวิตชาวมอญอย่างเด่นชัด และมีวัดเป็นศูนย์กลางการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน โดยเฉพาะวัดชินวรารามวรวิหาร ที่มีเจ้าอาวาสเป็นที่เคารพศรัทธาของชาวไทยและชาวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวจีน ตลอดทั้งยังมีวัดบางหลวง ซึ่งเป็นวัดที่ประดิษฐานพระพุทธรูปประจำจังหวัดปทุมธานี จึงมีความสอดคล้องกับโอกาสด้านการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวต่างชาติโดยเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวจีนที่นิยมท่องเที่ยวในสถานที่สำคัญทางศาสนา วัด และพระเกจิอาจารย์ของไทย จึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เชื่อมสัมพันธ์ระหว่างอัตลักษณ์ชาวมอญ ความศรัทธาในวัดและพระเกจิในพื้นที่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้าเยี่ยมชมในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

1.2 ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวัดวิถีบ้านท้ายวัด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ชุมชนมีความโดดเด่นด้านการบริหารจัดการภายใต้ผู้นำและทีมงานที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมการท่องเที่ยวด้วยการเรียนรู้ผ่านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการพัฒนาพื้นที่เป็นจุดชมวิวและกิจกรรมริมแม่น้ำเจ้าพระยา เช่น กิจกรรมทานข้าวริมน้ำในที่พักโฮมสเตย์ กิจกรรมตกกุ้งแม่น้ำ กิจกรรมหาปลา ซึ่งถือเป็นรูปแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับโอกาสด้านการท่องเที่ยวชาวจีนในมิติของการเรียนรู้วิถีชุมชนและการให้บริการด้านอาหารท้องถิ่น

ดังนั้นจึงควรกำหนดแนวทางการพัฒนาในสองประเด็นสำคัญ คือ การให้บริการที่แพคเกจโฮมสเตย์ที่ดึงดูดลักษณะวิถีชุมชนให้โดดเด่น และการพัฒนาเป็นหลักที่พักชุมชนที่มีอาหารรองรับนักท่องเที่ยวที่โดดเด่นและแตกต่าง เช่น กิจกรรมตกปลา กิจกรรมกัญแม่น้ำ เป็นต้น

1.3 ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวิถีวิถีชุมชนพุกแค (ตลาดหัวปลี) พบว่าชุมชนพุกแค (ตลาดหัวปลี) มีการบริการด้านการท่องเที่ยวชุมชนและกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวแบ่งเป็น 4 ประเด็นหลัก ได้แก่ 1) การให้บริการศูนย์จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น (OTOP) จากทั่วประเทศ โดยศูนย์จำหน่ายสินค้าท้องถิ่น (OTOP) เป็นศูนย์กลางตลาดจำหน่ายสินค้าท้องถิ่น (OTOP) จากทุกภูมิภาคทั่วประเทศ 2) บริการศูนย์อาหารสุขภาพ และจำหน่ายสินค้าชุมชน โดยตลาดหัวปลีเป็นตลาดชุมชนที่จำหน่ายผลผลิตในชุมชนและมาจากพื้นที่ใกล้เคียง 3) บริการศูนย์เรียนรู้และฝึกอบรม โดยตลาดหัวปลีมีศูนย์ฝึกอบรมที่มีทั้งห้องประชุมขนาดใหญ่สามารถรองรับผู้เข้าอบรมได้ 200-400 คนต่อวัน และมีห้องพักรับผู้เข้าฝึกอบรมและท่องเที่ยวตลอดปี และ 4) กิจกรรมอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อม โดยมีการออกแบบกิจกรรมให้รองรับเทศกาลสำคัญของพื้นที่อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ตลาดหัวปลีมีจุดเด่นที่สำคัญ คือ การมีผู้นำที่บริหารจัดการอย่างมืออาชีพและเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน โดยมีหลักในการบริหารจัดการที่สามารถปรับตัวรองรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของการท่องเที่ยวตลอดเวลา มีการกำหนดกิจกรรมและทำการตลาดทุกช่องทางอย่างต่อเนื่อง มีการออกงานเพื่อสร้างการรับรู้ให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงเป็นโอกาสที่สำคัญของการขยายด้านการท่องเที่ยวเพื่อรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยเฉพาะชาวจีนที่มักแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นและสะท้อนอัตลักษณ์อย่างชัดเจน โดยมีแนวทางการพัฒนาในประเด็นที่สำคัญ คือ การต่อยอดในการสร้างการรับรู้หรือการประชาสัมพันธ์กิจกรรมของชุมชนให้เข้าถึงนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์หลากหลายภาษาโดยเฉพาะภาษาจีนและภาษาอังกฤษ เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับรู้และดึงดูดความสนใจมากยิ่งขึ้น

2. ผลการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวิถีวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน หลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง พบว่า แนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนวิถีวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน แบ่งตามอัตลักษณ์และความโดดเด่นของชุมชนแต่ละแห่ง เพื่อเกิดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ เพิ่มขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

2.1 ชุมชนนวัตวิถีบ้านต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน จำนวน 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) กิจกรรมยลวิถีชาวมอญ โดยมีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วิถีชาวมอญที่อาศัยตามริมน้ำเจ้าพระยา เพื่อสัมผัสบรรยากาศริมน้ำและวิถีชีวิตชาวมอญในช่วงเวลาต่าง ๆ ตั้งแต่เช้าที่มีกิจกรรมตักमाตรทางน้ำ กลางวันที่มีกิจกรรมตกกุ้งและหาปลา และพบคำที่มีกิจกรรมชมพระอาทิตย์ตกริมแม่น้ำเจ้าพระยา 2) กิจกรรมยลวัดสัมผัสศรัทธา โดยมีกิจกรรมเยี่ยมชมและกราบขอพรวัดสำคัญในพื้นที่ เช่น วัดชินวนารามวรวิหาร วัดเจตวงศ์ วัดบางหลวง เป็นต้น และ 3) กิจกรรมของดีวิถีต้นโพธิ์: ตลาดโพธิ์ 100 ปี เพื่อจัดกิจกรรมตลาดชุมชนริมน้ำในพื้นที่บริเวณต้นโพธิ์ อายุ 150 ปี ตลอดแนวเขื่อนริมน้ำวัดชินวนารามวรวิหาร เพื่อจำหน่ายสินค้าชุมชน และสัมผัสบรรยากาศริมแม่น้ำเจ้าพระยา ภายใต้วิถีวัฒนธรรมชาวมอญ

2.2 ชุมชนนวัตวิถีบ้านท้ายวัด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน จำนวน 3 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) การยกระดับมาตรฐานห้องพักโฮมสเตย์ โดยจัดให้พนักมีคำอธิบายการใช้ห้องพัก กฎกติกาการเข้าพัก และมีคู่มือการท่องเที่ยวชุมชน ที่เป็นภาษาจีนและภาษาอังกฤษไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เข้าพักในชุมชน 2) การจัดพื้นที่ลานริมน้ำสำราญใจ เพื่อให้มีลานกิจกรรมกลางแจ้งริมน้ำในการรองรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้าพักในโฮมสเตย์ ได้มีพื้นที่จัดกิจกรรมสร้างสรรค์ รับประทานอาหารท้องถิ่น พร้อมกับสัมผัสวิถีชีวิตริมน้ำเจ้าพระยาที่มีอัตลักษณ์และโดดเด่นในชุมชน และ 3) กิจกรรมท้ายวัดพาสัมผัสวิถี เป็นกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อสุขภาพพร้อมกับสัมผัสบรรยากาศวิถีชีวิตของคนชุมชน และมีจุดเรียนรู้ให้นักท่องเที่ยวร่วมทำกิจกรรมกับชุมชน เช่น การเข้าร่วมพิธีทางศาสนาทำบุญในชุมชน การทำลูกประคบสมุนไพร การทำข้าวยาคุ้แบบดั้งเดิม เป็นต้น

2.3 ชุมชนนวัตวิถีชุมชนพุแค (ตลาดหัวปลี) จังหวัดสระบุรี กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน จำนวน 2 กิจกรรม ประกอบด้วย 1) ตลาดหัวปลีแวะกิน ชิม ชิล กิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านอาหารสุขภาพ โดยมีเป้าหมายพัฒนาตลาดเป็นจุดแวะพักรับประทานอาหารที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านสระบุรี เพื่อไปยังจุดหมายอื่น โดยเป็นจุดพักรับประทานอาหารที่สะอาดในบรรยากาศที่ร่มรื่น ชิมเมนู

อร่อย รับประทานอาหารสุขภาพจากผลิตภัณฑ์ในชุมชน และมีจุดถ่ายรูปเช็คอินแบบชิค ๆ ภายในตลาดตลอดทั้งวัน และ 2) ตลาดหัวปลีลือลือยามเย็น เป็นการพัฒนาพื้นที่โอทอปวิลเลจของตลาดหัวปลีเพื่อจัดจำหน่ายอาหาร สินค้า บริการ และการแสดงพื้นบ้านของชุมชน ในบรรยากาศตลาดไทยย้อนยุคยามค่ำคืน เป็นการเปลี่ยนภาพลักษณ์ของตลาดหัวปลีจากตลาดสวนไฟในช่วงกลางวัน เป็นตลาดทรงไทยยามค่ำคืนที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นเฉพาะตัว

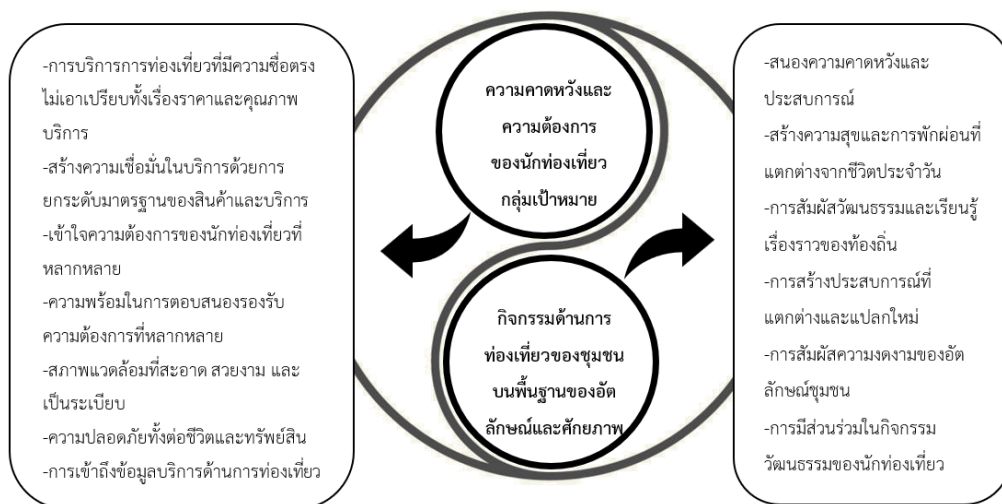
3. ผลการศึกษาระดับความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถียรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.230$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการถ่ายทอด/รักษาอัตลักษณ์ของชุมชน ($\bar{X} = 4.573$) ด้านความใหม่ของกิจกรรมการท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.267$) และด้านการตอบสนองต่อกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.219$) อยู่ในระดับมาก จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านระยะเวลาจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 3.861$) ตามลำดับ

อภิปรายผล

ผลการศึกษามีประเด็นสำคัญที่นำมาสู่การอภิปรายผลคือการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถียรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง ที่พบว่า ชุมชนนวัตวิถีมียุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวที่โดดเด่นตามอัตลักษณ์เฉพาะตามบริบทของแต่ละชุมชน ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละชุมชนมีทรัพยากร วิธีการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน และปัจจัยสนับสนุนเพื่อการขับเคลื่อนกิจกรรมที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้การกำหนดแนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถีเป็นไปตามบริบทของอัตลักษณ์และความโดดเด่นของชุมชนแต่ละแห่ง โดยการดึงเอาศักยภาพที่มีในชุมชนมาวิเคราะห์ให้สอดคล้องตามความคาดหวังหรือความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยชุมชนนวัตวิถีบ้านต้นโพธิ์ อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถียรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน จำนวน 3 กิจกรรม ขณะที่ชุมชนนวัตวิถีบ้านท้ายวัด อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถียรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน จำนวน 3 กิจกรรม ส่วนชุมชนนวัตวิถีชุมชนพุด (ตลาดหัวปลี) จังหวัดสระบุรี กำหนดรูปแบบในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชนนวัตวิถียรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน จำนวน 2 กิจกรรม ซึ่งผลการศึกษา

ระดับความเหมาะสมของกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนวัดวิถีรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับ ดวงดาว โยชิตะ (2562) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนบ้านปะอาว อ.เมือง จ. อุบลราชธานี บนแนวคิด “คั่นโคมะจิชที่คุรี” โดยผลการศึกษาพบว่า แนวทางการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนเกิดจากการนำทรัพยากรที่ปัจจุบันมีการนำมาใช้ประโยชน์ทางการท่องเที่ยว เช่น ศูนย์หัตถกรรมทองเหลืองบ้านปะอาว ศูนย์จำหน่าย ผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกพื้นบ้าน ศูนย์เฉลิมราช และโฮมสเตย์บ้านปะอาว และมีแนวทางการพัฒนาโดยอาศัยทรัพยากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาทางการท่องเที่ยว คือ ศูนย์หัตถกรรมทองเหลืองบ้านปะอาว ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกพื้นบ้านศูนย์เฉลิมราช และสอดคล้องกับ โชติมา ดีพลพันธ์ และแสงแข บุญศิริ (2565) ที่ศึกษาแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม โดยผลการศึกษาพบว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกิดจากผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังขององค์ประกอบทางการท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากระดับการรับรู้ของนักท่องเที่ยว และทำการวิเคราะห์ศักยภาพของชุมชนจึงได้แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้านไผ่หูช้าง จำนวน 6 ด้าน ตามองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว และยังสอดคล้องกับ พระมหาศรินัญชัย ธนญชัยเมธี (สุภรรัตนวงศ์) (2566) ที่ศึกษารูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผลการวิจัยได้ข้อสรุปว่า 1) กิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงอนุรักษ์ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ต้องมีการส่งเสริม สืบสานและรักษาสิ่งดี ๆ ที่มีอยู่ให้คงอยู่ต่อไปและทำการสร้างสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาทดแทนความเสื่อม ความเสียหายที่เกิดจากทรัพยากรหรือการถูกกลืนในค่านิยม ต้องมีวิธีการแก้ไข ความเสียหายในเรื่องขยะมูลฝอยต้องมีการจัดการที่ดี ในบางเรื่องที่ดีต้องอนุรักษ์ไว้ เช่น การส่งเสริมให้ “อุ้มกาเมือง” การใส่เสื้อผ้าพื้นเมือง เรื่องอาหารพื้นเมือง และเรื่องการบริหารจัดการต้องมีผู้นำเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยว มีการเชื่อมโยงเครือข่ายรวมทั้งต้องมีแรงจูงใจและงบประมาณ จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และส่งเสริมให้คงอยู่ตลอดไป โดยการท่องเที่ยวควรมีกิจกรรมดี ๆ กำหนดแนวทางตามองค์ประกอบการท่องเที่ยว เช่น ความสะดวก (Facility) กิจกรรม (Activity) เครือข่าย (Network) และการกลับไป (Going Back) ภายใต้รูปแบบการพัฒนาเป็น “FANG Model”

จากผลการวิจัยนำมาสู่องค์ความรู้ด้านการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถีรองรับนักท่องเที่ยวรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน หลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีนในพื้นที่ภาคกลาง ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่รองรับนักท่องเที่ยว หลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในพื้นที่ภาคกลาง

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนนวัตวิถี ถูกกำหนดภายใต้บริบทและความเป็นอัตลักษณ์ของแต่ละชุมชน โดยพื้นที่วิจัยทั้ง 3 แห่ง มีความลักษณะของการให้บริการด้านการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน จึงเกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่หลากหลายตามบริบทของพื้นที่นั้น ซึ่งกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นอยู่กับพื้นฐานของความพร้อมและความต้องการของชุมชน โดยดึงเอาทรัพยากรในชุมชนเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมจนเกิดกิจกรรมผ่านอัตลักษณ์ที่โดดเด่นที่สนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม โดยที่ชุมชนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ 1.1 หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำผลงานวิจัยไปกำหนดนโยบายและแผนงานเพื่อส่งเสริมการพัฒนา

ศักยภาพกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนวัดวิถีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ให้มีความพร้อมรองรับกระแสการท่องเที่ยวในอนาคตได้

1.2 ชุมชนวัดวิถีที่เป็นพื้นที่วิจัยควรดำเนินการจัดกิจกรรมที่ได้จากผลการวิจัยให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่องเพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวสามารถขับเคลื่อนอย่างเป็นธรรมชาติและ การปรับเปลี่ยนตัวของพื้นที่จนเกิดความยั่งยืนของกิจกรรมในอนาคต 1.3 ชุมชนวัดวิถีตามแนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงสามารถนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนา กิจกรรมการท่องเที่ยวของตนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีนหลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ให้มีความพร้อมรองรับกระแสการท่องเที่ยวในอนาคตได้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการศึกษาพบว่าชุมชนวัดวิถีตามแนวเส้นทางรถไฟความเร็วสูงมีลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลายตามอัตลักษณ์ของแต่ละพื้นที่ ดังนั้นควรมีการศึกษา กิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนอื่น ๆ เพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดกลุ่มกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เกิด การเชื่อมโยงกิจกรรมที่หลากหลายให้มีความพร้อมรองรับในการรองรับนักท่องเที่ยวชาวจีน หลังการเปิดเส้นทางรถไฟความเร็วสูงไทย-จีน ในอนาคต 2.2 ควรมีการศึกษาทดลองกิจกรรม การท่องเที่ยวของชุมชนวัดวิถีที่เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ พัฒนากิจกรรม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการนักท่องเที่ยวได้อย่างตรงจุดมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการขนส่งทางราง กระทรวงคมนาคม. (2566). *โครงการรถไฟความเร็วสูง ไทย-จีน (กรุงเทพฯ-หนองคาย) ช่วงระยะที่ 1 กรุงเทพฯ-โคราช*. เรียกใช้เมื่อ 25 มีนาคม 2567 จาก <https://www.drt.go.th/public-relations/สรุปพงษ์-เผยโครงการรถไฟ>
- ชาย โพธิ์สิตา. (2552). *ศาสตร์และศิลป์แห่งการวิจัยเชิงคุณภาพ*. นครปฐม: สถาบันวิจัย ประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- โชติมา ดีพลพันธ์ และแสงแข บุญศิริ. (2565). แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนบ้าน ไผ่หูช้าง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม. *วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน*, 28(3), 130-145.

- ฐานเศรษฐกิจ. (2567). รถไฟฟ้า-จีนทุบสถิติ 5 เดือนปี 67 ให้บริการ 8.7 ล้านคน หนุน
เที่ยวลาวบุม. เรียกใช้เมื่อ 25 มีนาคม 2567 จาก [https://www.thansettakij.com/
business/economy/598155](https://www.thansettakij.com/business/economy/598155)
- ดวงดาว โยชิตะ. (2562). แนวทางการพัฒนารูปแบบและกิจกรรมการท่องเที่ยวชุมชนอย่าง
ยั่งยืน กรณีศึกษา: ชุมชนบ้านปะอาว อ.เมือง จ. อุบลราชธานี บนแนวคิด “คันโคมะ
จิซทึคุริ”. ใน รายงานการวิจัย สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- พระมหาศรินัญชัย ธนญชัยเมธี (สุภรรัตนวงศ์). (2566). รูปแบบการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยว
ชุมชนเชิงอนุรักษ์ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่. ใน *คุษฎีนิพนธ์พุทธศาสตร์คุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการพัฒนาสังคม*. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 7).
กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ.
- ภูมิ หมั่นพลศรี, โสภณ มุลหา, และนพคุณ ทองมวล. (2563). การพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว
เชิงสร้างสรรค์ ผ่านประสบการณ์เรียนรู้วิถีชุมชนประมงน้ำจืด เขื่อนลำปาว จังหวัด
กาฬสินธุ์. ใน *รายงานการวิจัย คณะศิลปศาสตร์*. มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ยุทธนา คำพา และอัครกิตติ์ พัฒนสัมพันธ์. (2560). *องค์ประกอบการท่องเที่ยว 5A'S ที่มี
อิทธิพลต่อการตัดสินใจมาท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเขาชีจรรย์ของนักท่องเที่ยวชาว
จีน*. เรียกใช้เมื่อ 17 ธันวาคม 2566 จาก [www.ex-mba.buu.ac.th/ACADEMIC /
Poster2015/poster063 .pdf](http://www.ex-mba.buu.ac.th/ACADEMIC/Poster2015/poster063.pdf)
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์*. มหาสารคาม: คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศรัญญา วรากุลวิทย์. (2558). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: แว่วาวพรินทร์.
- องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน). (2566).
การท่องเที่ยวหรืออุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นเรื่องใกล้ตัวกว่าที่คิด. เรียกใช้เมื่อ 25
มีนาคม 2567 จาก [https://tatreviewmagazine.com/article/community-
based-tourism/](https://tatreviewmagazine.com/article/community-based-tourism/).

Dickman, S. (1996). *Tourism: An Introductory Text*. Sydney: Hodder Education.

Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.